

Asia: VN/1068/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion virkamieslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Virkamieslain muutoksen yhteydessä on luontevaa luopua uskonnollisesta virkavalasta. Uuden lain 70 § tulisi tällöin olemaan "Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset virkavakuutuksesta."

Vastaava muutos tehtiin aiemmin tuomarin ja todistajan osalta, kaikki antavat nyt tuomioistuimessa neutraalin vakuutuksen eikä uskonnollista valaa enää ole. Perusteluina esitettiin, että tuomarin tehtävä on maallinen tehtävä ja ettei kenenkään pidä joutua tarpeettomasti paljastamaan mahdollista uskontoaan. Molemmat perustelut pätevät myös valtion virkamiehiin.

Ns. ministerinvalan osalta oikeuskansleri piti 9.4.2018 antamassaan ratkaisussa oikeudellisesti paremmin perusteltuna vaihtoehtona kaikille samanlaista ei-uskonnollista vakuutusta. Hän viittasi myös siihen, että Tasavallan presidentti aloittaa kautensa aina samanlaisella neutraalilla vakuutuksella.

Valtion virkamieheltä odotetaan enemmänkin kuin puolueettomuutta. Kuten oikeusasiamies on toistuvasti todennut: "Virkamiehen tulisi pidättäytyä kaikesta sellaisesta toiminnasta, joka voi heikentää luottamusta virkatoiminnan puolueettomuuteen ja objektiivisuuteen. Hänen ei tulisi antaa aihetta virkatoimiensa asianmukaisuutta koskeviin aiheettomiinkaan epäluuloihin, mikäli hänen on mahdollista ehkäistä sellaisia jo ennakolta." Tämäkin ohjaa kohti uskonnollisesta valasta luopumista.

Eurooppalaisiin arvoihin kuuluu julkisen vallan neutraliteettiperiaate. Myös Suomessa lainsäädäntö kulkee yleisesti kohti neutraalia valtiota, joka ei ota kantaa minkään uskonsuunnan puolesta. Valasta luopuminen sopii tähän hyvään kehitykseen.

Ylikoski Esa
Vapaa-ajattelijain liitto ry